

Список використаних джерел:

1. Андроннікова К. А., Луценко О. Л. Нормативно-правові документи України, що регламентують працю психолога у різних сферах практичної діяльності: навч.-метод. посібник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 68 с.
2. Войтенко О. До проблеми становлення смисложиттєвих орієнтирів зрілої особистості. *Humanitarium*. 2020. № 1 (44). С. 34-41.
3. Серпіонова О. С. Психологічні особливості соціальної ситуації розвитку в юнацькому віці за умов воєнного стану. URL : <http://dspace.idgu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2150>.
4. Барко В. І. Система психологічної діагностики індивідуальних особливостей персоналу поліції: матер. VII Всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнар. участю). URL : https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/6501/1/27_10_2023.pdf.
5. Живогляд Ю., Денисова А. Психологічні особливості професійної самосвідомості військових психологів. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. № 4 (68). URL : <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/download/550/583/1313>.
6. Шинкаренко І. О. Психологічні наслідки впливу на особистість правоохоронця надзвичайних обставин. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 3 (118). С. 325-335.

Олександр ШЕВЧЕНКО

здобувач вищої освіти

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Інна ШИНКАРЕНКО

доцент кафедри психології,
соціології та педагогіки

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат психологічних наук, доцент

СПЕЦИФІКА ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ОСІБ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: НАДАННЯ ДОПОМОГИ ТА ПІДТРИМКИ ОСОБИСТОСТІ

Важливою складовою психологічної підтримки життєдіяльності особистості (групи, організації, суспільства) є розробка та впровадження психологічних технологій як ефективного засобу застосування досягнень психологічної науки в практичній діяльності. В умовах повномасштабної війни рф проти України особливо актуальною стає необхідність створення нових методик надання психологічної допомоги та підтримки, оскільки українське населення живе і працює в умовах невизначеності, постійного стресу, загрози для фізичного та психічного здоров'я, а також змушене поєднувати різні види діяльності (основну та волонтерську), спрямовані на захист країни.

В умовах повномасштабної війни РФ проти України виникла нагальна потреба в розробці нових підходів до надання психологічної допомоги та підтримки, оскільки населення країни стикається з невизначеністю, постійним стресом, загрозою для фізичного та психічного здоров'я, а також необхідністю поєднувати різні види діяльності (основну і волонтерську), спрямовані на захист держави. Це зумовлює потребу у переосмисленні підходів до розуміння сутності психологічних технологій, узагальненні існуючих напрацювань, досягнень та обмежень, а також у визначенні перспектив вирішення цієї важливої наукової та практичної проблеми [1].

На думку експерта з військової психології В. Ягупова, сама війна є джерелом загрози для життя людини, що викликає сильний стрес і призводить до психологічних труднощів або навіть розладів. Як зазначає автор, «неможливо перебувати довгий час у ситуації бойових дій і не відчувати наслідків різних психологічних розладів». Йдеться не про власне захворювання чи особистісні розлади, що виникають в екстремальних умовах, а про негативні наслідки стресу, з якими людина не може впоратися. Ці наслідки можуть надалі спричинити емоційні розлади, труднощі в комунікації та інші психологічні проблеми [2].

Підсумовуючи, можна стверджувати, що реагування на стрес під час самої події та його подальше переживання в психологічному контексті – це різні процеси. Реагування на стрес містить у собі низку фізіологічних, соматичних, психосоматичних та психологічних реакцій, які виникають безпосередньо в момент стресу або невдовзі після нього. Переживання стресу, з іншого боку, передбачає його психологічне «опрацювання» і усвідомлення не лише під час події, а й після її завершення. Це може проявлятися у спогадах, фантазіях або емоціях, пов'язаних із минулою ситуацією [3, с. 192-194].

В умовах воєнного стресу, який триває в Україні понад рік, можливості для повного переживання цього стресу обмежені через постійні бойові дії та загрози для життя і здоров'я кожної людини. На особистість впливає безліч стресових факторів, і сама ситуація може залишатися непереробленою та неусвідомленою в повному обсязі. У таких умовах стрес і вплив численних стресорів на організм і психіку людини можуть призвести до двох результатів: особистісного зростання і змін унаслідок пережитого або, навпаки, емоційного виснаження, апатії та ризику розвитку емоційних і психічних розладів [4].

Аналізуючи поширення психічних травм і стресових реакцій серед різних вікових груп, було виявлено, що найвищий рівень цих явищ спостерігався у військовослужбовців віком 36-45 років – 24,2 %, тоді як найнижчий – у військовополонених старших за 56 років – 2 %. Люди з обмеженими фізичними можливостями через воєнні ушкодження у всіх категоріях інвалідності свідчать про серйозний вплив війни на здоров'я як військових, так і цивільних, включно з військовополоненими і жителями тимчасово окупованих територій. Серед внутрішньо переміщених осіб (2,2 %) найчастіше відзначалися порушення функцій внутрішніх органів, а серед дітей ВПО – інвалідність категорії А (2,2 %) [5].

Отже, специфіка психологічного стану осіб в умовах воєнного стану характеризується високим рівнем стресу та емоційного напруження. Постійна загроза для життя та здоров'я призводить до розвитку різноманітних психічних травм і стресових реакцій. Важливою є необхідність надання адекватної психологічної допомоги та підтримки, яка враховує індивідуальні потреби кожної особи. Психологічні технології повинні бути адаптовані до умов війни, щоб ефективно справлятися з наслідками стресу. Загалом комплексний підхід до підтримки особистості в цих умовах сприятиме збереженню психічного здоров'я та підвищенню стійкості людей до стресових факторів.

Список використаних джерел:

1. Карамушка Л. М. До проблеми розробки технологій забезпечення психологічного здоров'я особистості в умовах війни. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2024. №. 32 (2). С. 41-58.
2. Кресан О. Д. Психологічне консультування осіб, що постраждали від війни (гуманістичний напрям). *Людина та її реальність*: матер. XII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ніжин, 24-25 листопада 2021 р.). Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. С. 68-73. URL : http://www.ndu.edu.ua/storage/2022/%D0%9C%D0%90%D0%9A%D0%95%D0%A2_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8%20%D0%9B%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%20%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD.pdf.
3. Шинкаренко І. Психологічний захист у сучасних умовах стресового середовища. *Проблеми психології діяльності в особливих умовах*: матер. I Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Черкаси, 18 квітня 2023 р.). Черкаси : Видавець Третяков О. М., 2023. 256 с.
4. Оніщенко Н., Найпак К. Психогенні втрати в умовах війни: сутність та можливості прогнозування. 2023.
5. Клименко І. С. Аналіз психологічних та медичних характеристик постраждалих внаслідок війни в Україні. *Вчені записки*. С. 154. URL : https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/4_2024/27.pdf.

Тетяна ХИДЬКО

здобувач вищої освіти

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

Інна ШИНКАРЕНКО

доцент кафедри психології,

соціології та педагогіки

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат психологічних наук, доцент

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ СТРУКТУРИ МВС

Формування професійної ідентичності майбутніх захисників України в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, підпорядкованими МВС, є ключовим аспектом підготовки кадрів для забезпечення національної